از رشحات قلم بلاغت شیم حضرت مستطاب قبلة الواصلین وقدوة العارفین آقای حاجی شیخ عبدالله حائری دامت برکاته که در روزنامه اقدام شماره ۱۰۷۷/۱۲ تیرماه/۱۳۰۹ درج شده

بسمه تعالی شأنه العزیز

وله الحمد — در اطراف آزادی نسوان وتساوی آنها با مردان گفتگوها میشود وبسیاری زیاده روی وافراط نموده وبعضی هم تضییق وتفریط کرده اند چون مشرب عدل اقتصاد ومیانه رویست مختصری منصفانه تذکر میدهم —

ما ایرانیان که هنوز جوانان ذکورمان مهذب الاخلاق نیستند وبالطبیعه مایل بمشتهیات نفسانیه میباشند که اگر زاجر ورادع بیرونی نداشته باشند چون رادع درونی ندارند در ملأ عام حاضر برای اجرای شهوات

هستند چگونه انصاف حکم میکند که زنهای با عفت خودرا
برچنین جامعهٔ عرضه بداریم و عرض و ناموس خودرا بباد
دهیم روزی یکی از افراطیون که اصرار در رفع
حجاب داشت گفتم خوبست ابتدا امتحان کنید
مادر و خواهر و دختر و عیال خودرا درخیابان
لاله زار لاله وار بیاورید آنوقت حرکات ناهنجار
نره جوانان و تازه جوانان را بهوای آنها ملاحظه
نمائید اگر پسند افتاد بدیگران رخصت بدهید
— پیغمبر ما (ص) چون اُمت خودرا میشناخت
که مردمان ساده دلی میباشند و زود بهر نقشی دل میبازند
از آنجا که دیدن روی خوب موجب دلباختگی میشود
چنانکه باباطاهر رحمه الله میفرماید — بلای دل بلای دل بلای

که چشمان کند دل مبتلایی * اگر چشمان نکردی دیده
بانی - چه داند دل که خوبان در کجایی ولذا فرموده‌اند
النظر سهمٌ من سهام ابلیس - پس نظر نکنید تا مبتلا
نشوید انصاف میخواهم اگر کسی زن خوشگلی داشته باشد
واورا براین مردمان ساده دل عرضه بدارد و بیچاره
که مورد لیس منا من لم یملک نفسه عند شهوته باشد
اورا دیده آنشخص محض دیدن عاشق شود و آنوقت بقول
شاعر ناله برآورد و فغان ساز کرد عاشقی و بیخودی
آغاز کرد. حال تکلیف آنشخص چیست آیا زن را مابین
بیچاره واگذار میکند یا ممانعت مینماید در هر صورت خلاف شرف
و مروت خواهد شد پس برای نفوس ضعیفه که مالک نفس
خود نیستند صلاح آنها در چشم پوشی است تا مبتلا نشوند -

قل للمؤمنین یغضّوا من ابصارهم ویحفظوا فروجهم — عبید
زاکانی که نقاد بصیر بوده درکتاب لغت خود ماهی سقنقور
را ساق زن بیگانه معنی مینماید وخیلی معانی ازاین معلوم
میشود — مسئله تساوی مرد وزن را باید بقوه عاقله
رجوع نمود که آیا فاعل ومنفعل مساوی هستند یا نه اگر بی‌فکری
قائل بتساوی شود باید منفعل گردد — ببعضی بی‌کمالان
اشتراکی گفته شد که عدم تساوی اعضا را طبیعت
فهمانده است چنانکه پنج انگشت دست باهم مساوی نیستند
آنچه از ابهام برمی‌آید از انگشت کوچک ساخته نیست نمیتوان
گفت پاشنه پای من چرا مثل چشم من نیست —
حضرت خاتم صلّی الله علیه وآله وسلّم در رعایت حال
زنها میفرماید : انّما هی ریحانةٌ ولیست بقهرمانة — علیا حضرت

مادر مریم ع وقتی که نذر کرده بود مولودش را محرر قرار

دهد بعد از وضع حضرت مریم ع عرض میکند ربّ انّی وضعتها

انثی و لیس الذکر کالانثی - همانا اعتراف انکه مع با وجود

جنسیت باختلاف دلیل تام بر نقصان نوع آنها است گرچه بعضی

افراد باکمال در میانه آنان هست چنانچه معصوم میفرماید من

میشناسم مردانی را که در معنی زنند و زنانی را که در معنی مردند

این نکته نا گفته نماند که طرفداری بسیاری از اشخاص مخابر و داعی تعلیمات بنت

واز روی حق گوئی خالص نیست البته مردمان نظر باز و کودک منشان

طناز باین بازی رو بازی مایلند و ابدا عاقبت اندیشی ندارند چشم

کودک چون خر اندر آخور است چشم عاقل در حساب آخر است - لازم است

بجراید یومیه مهمه مملکت مخصوصا بشماره ۳۲۵۵/ جریده شریفه

فریده ایران مراجعه نموده مکتوب ترکیه را بخوانند که انها که خود را

پیش قدم معرفی نموده جلو بوالهوسان را سرداوند بچه عاقبت وخیمی
دچار شدند که حالیه با کمال تشدد دارند جلوگیری مینمایند. وقانونهای سختی در
جنگ با فحشاء مقرر داشته اند لکن کمترین عاقل سیاسی میفهمد که نفوس غیر
مهذبه را بعد از رخصت دادن و بسر از یری دو اندن جلوگیری نمودن
خیلی مشکل است ونفوس ضعیفه این جلوگیری را حمل بر مجاز وظاهر
سازی مینمایند خوبست ما هم عبرتی بگیریم وغیرتی ظاهر سازیم -
دربلاد خارجه یا بعضی دهات که حجاب نیست از زمان صباوت معتاد
باین ترتیب شده اند و بدبین وخوش بین از هم ممتاز زند و اگر
عفیفه ملتفت شود که بی کمالی نسبت باو نظر بازی مینماید توهینش
نموده یا به پلیس اخطار مینماید امّا در ایران وشهرهایش اگر دفعتا
بی پرده بیرون آیند مفاسدی مترتب میشود که جلوگیریش دشوار باشد
پس اینکار از روی سیاست هم ممنوعست - امریکائیان بعد از

سالهای متمادیه که مزاولت مسکرات داشته اند تازه بقبح آن برخورده

اند و بعضی ممانعت از شرابخوارگی مینمایند البته باید کمال تأسف داشته

باشند که چرا تا بحال بلید بوده ملتفت قبایح آن اعمال نشده یا نتوانسته

اند جلوگیری نمایند چه بسا اموریکه متداول شده و بقبح آنها حالیه

پی نبرده اند و بعدها ملتفت شوند و تأسف بخورند البته

مردمان باغیرت آنها خون بخورند و نمیتوانند دم بزنند

و منتظر فرصتند — در مجله الهلال قبح افراط در

حریت پاریسیان را مفصلاً بیان نموده ولی با این

افراط هنوز حق رأی بنسوان نداده اند عجب اینجا

است که همان طرفداران صورتی در معنی و باطن خانه شان

تصدیق بحسن ملکات آنها ندارند — اللهم ارنا الحق حقاً حتی

نتبعه والباطل باطلاً حتی نجتنبه